

Лекція 1: Сутність, завдання та класифікація спортивно-масової роботи.

Планування, організація та проведення спортивних свят, змагань, фестивалів і флешмобів

План лекції:

1. Визначення спортивно-масової роботи та її сутність.
2. Основні завдання спортивно-масової роботи.
3. Класифікація спортивно-масової роботи.
4. Особливості планування спортивно-масових заходів.
5. Організація проведення спортивних свят і фестивалів.
6. Особливості проведення спортивних змагань.
7. Проведення флешмобів як сучасний різновид спортивно-масової роботи.
8. Приклади сучасних підходів у спортивно-масовій роботі в Україні та світі.

Основний зміст

1. Визначення спортивно-масової роботи та її сутність.

Спортивно-масова робота — це систематична діяльність, спрямована на залучення різних соціальних груп до регулярних занять фізичною культурою та спортом з метою зміцнення здоров'я, підвищення фізичної підготовленості та формування активного способу життя. Вона є важливою складовою масової фізкультурно-оздоровчої роботи і має на меті не лише фізичний розвиток, а й соціалізацію, виховання комунікативних та морально-етичних якостей особистості.

Суть спортивно-масової роботи полягає у комплексі заходів, що охоплюють навчально-тренувальні заняття, змагання, спортивні свята, фестивалі, флешмоби, а також заходи, спрямовані на формування навичок здорового способу життя. Особливої ваги ця діяльність набуває в умовах сучасного суспільства, де просувається принцип «спорт для всіх» та створюються умови для активної участі населення у фізкультурно-спортивному русі.

2. Основні завдання спортивно-масової роботи

- ✓ Основні завдання спортивно-масової роботи можна узагальнити так:
- ✓ Збереження і зміцнення здоров'я населення за допомогою фізичної активності.
- ✓ Підвищення рівня фізичної підготовленості та спортивної майстерності.
- ✓ Формування у населення активної життєвої позиції щодо здорового способу життя.
- ✓ Виховання морально-психологічних якостей, таких як командність, витривалість, самодисципліна.
- ✓ Організація дозвілля через фізкультурно-спортивні заходи.
- ✓ Розвиток соціальної інтеграції та об'єднання різних верств населення навколо спортивних ідей.

Такий комплексний вплив сприяє профілактиці захворювань, підвищенню працездатності, а також зміцненню соціальних зв'язків у громадах.

3. Класифікація спортивно-масової роботи.

Класифікація спортивно-масової роботи базується на її різновидах і формах.

Основні класи включають:

1. За рівнем проведення:

Місцева (у громадах, школах, вишах, військових колективах).

2. Регіональна.

Всеукраїнська.

Міжнародна.

3. За характером заходів:

Навчально-тренувальні заняття.

Спортивні змагання (особисті, командні, відбіркові, класифікаційні).

Спортивні свята, фестивалі, флешмоби.

Оглядові та інформаційні заходи.

4. За віковими та соціальними категоріями учасників:

Для дітей і молоді.

Для дорослих.

Для військовослужбовців.

Для людей із особливими потребами.

Таке розподілення дозволяє ефективно планувати і реалізовувати різноманітні спортивно-масові заходи з урахуванням цільової аудиторії.uzhnu+2

4. Особливості планування спортивно-масових заходів

Планування є першим і ключовим етапом у процесі організації спортивно-масової роботи. Важливими складовими є:

- ✓ Визначення мети та завдань проведення заходу.
- ✓ Вибір місця і часу проведення, узгодження календарного плану з іншими спортивними подіями.
- ✓ Формування оргкомітету, розподіл обов'язків між відповідальними особами.
- ✓ Підготовка документації (положення про змагання, програми, кошториси).
- ✓ Забезпечення матеріально-технічного і медичного супроводу.
- ✓ Організація підбору суддів, волонтерів та їх навчання.
- ✓ Забезпечення комунікації з учасниками та глядачами.

Календарне планування зазвичай здійснюється на рік вперед з урахуванням сезонності, традиційності і загальної спортивної стратегії організації.uzhnu+1

5. Організація проведення спортивних свят і фестивалів.

Спортивні свята і фестивалі покликані не лише популяризувати спорт, але й створювати емоційно насичену атмосферу, підвищувати громадську активність.

Організація включає:

- Визначення концепції і формату заходу — змагання, демонстрації, презентації.
- Забезпечення розважальної, культурної програми (музика, конкурси, нагородження).
- Залучення партнерів, спонсорів та медіа для ширшого висвітлення.

- Використання інтерактивних, інноваційних форм (флешмоби, челенджі, майстер-класи).
- Ретельна логістика (місце, технічне оснащення, безпека, харчування).

В умовах України останнім часом набувають популярності патріотичні флешмоби та фестивалі, що поєднують спорт із соціальним активізмом та вихованням громадянської свідомості.osvita+2

6. Особливості проведення спортивних змагань

Організація змагань – це складний процес, що передбачає етапи:

- ✓ Підготовка регламенту, положень з урахуванням вікових, кваліфікаційних груп.
- ✓ Формування календаря змагань, координація з іншими спортивними подіями.
- ✓ Реєстрація учасників, проведення жеребкувань.
- ✓ Забезпечення робочих місць для суддів і офіційних осіб.
- ✓ Підготовка майданчиків, інвентарю, дотримання техніки безпеки.
- ✓ Медичне забезпечення і контроль.
- ✓ Організація церемоній відкриття і закриття.
- ✓ Інформаційне забезпечення (результати, рекорди, статистика).

В сучасних підходах активне впровадження мають інформаційні технології для оперативного оброблення результатів і трансляцій.naurok+1

7. Проведення флешмобів як сучасний різновид спортивно-масової роботи

Флешмоби у спорті — це короткочасні, масові фізкультурні заходи, що проходять за заздалегідь узгодженим сценарієм, часто мають яскраво виражену соціальну або патріотичну складову. Вони:

- 🔊 Є інструментом залучення широкої аудиторії до рухової активності.
- 🔊 Сприяють популяризації здорового способу життя з мінімальними витратами ресурсів.

👂 В Україні набули поширення як частина проєктів «Спорт для всіх», зокрема під час воєнних та соціальних викликів, використовуючи онлайн-челенджі, марафони та інші формати активності.

Такі заходи характеризуються масштабністю, емоційністю та соціальним резонансом.sportforall+1

8. Приклади сучасних підходів у спортивно-масовій роботі в Україні та світі

В Україні сьогодні впроваджуються численні інновації:

1. Організація онлайн челенджів, марафонів та флешмобів у відповідь на виклики воєнного часу.
2. Реалізація регіональних проєктів типу «Активні парки – локації здорової України», що сприяють включенню різних вікових груп у регулярну рухову активність.
3. Акцент на інтеграцію спорту у соціальне життя, залучення сімейних команд та волонтерських ініціатив.

У світі помітно зростає роль руху «Спорт для всіх», розвитку шкільного фізичного виховання, а також використання цифрових технологій у плануванні і проведенні заходів, що дозволяє охопити більшу аудиторію та підвищити ефективність спортивно-масової роботи.

Контрольні питання для самоперевірки:

1. Що становить сутність спортивно-масової роботи та які її основні цілі?
2. Назвіть основні завдання спортивно-масової роботи.
3. Як класифікується спортивно-масова робота за формами та рівнями?
4. Які основні етапи планування спортивно-масових заходів?
5. Які особливості організації спортивних свят і фестивалів?
6. Які основні складові проведення спортивних змагань?
7. Як використовуються флешмоби у сучасній спортивно-масовій роботі?

Список літературних джерел:

1. Цибульська В.В., Безверхня Г.В. Організація та методика спортивно-масової роботи: навч. посібник. — Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. — 220 с.
2. Архипова Т. І. Фізична культура і спорт у військових колективах. — Київ, 2016.
3. Врублевська Л.М. Фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота. — Львів, 2018.
4. Імас Є.В., Борисова О.В., Когут І.О. Сучасні підходи до організації міжнародних комплексних змагань. — Харків: Фізкультура, спорт та здоров'я нації, 2017.
5. Кропивницька Т., Краснянський К. Організація спортивних масових заходів у Збройних Силах України. — Ужгород, 2021.
6. Шепеленко Т.В., Буц А.М., Бодренкова І.О. Фізичне виховання у формуванні здорового способу життя: навч. посібник. — Харків: УкрДУЗТ, 2018.
7. Міністерство молоді та спорту України. Підтримка спортивно-масових ініціатив: огляд сучасних практик. — Київ, 2023.
8. Мельник С.В. Методика і організація проведення спортивних змагань. — Київ, 2020.
9. Орлова Л.П. Основи планування і організації спортивних свят. — Одеса, 2019.
10. Stidder G. Sport and Physical Activity for Health and Welfare. — Routledge, London, 2016.